

BR. 880, 04. STUDENOGA 2024.

Usporen rast štednje kućanstava

- Nakon snažnog rasta depozita građana u bankama u pandemijskim godinama te oštrog skoka induciranog ulaskom u eurozonu, posljednje su dvije godine donijele znatno umjereniji rast unatoč snažnom tržištu rada, odnosno rastućoj zaposlenosti i nominalnom povećanju plaća. Posljedica je to trošenja pandemijskih viškova štednje, visoke inflacije koja je pritislula raspoložive dohotke oslabivši mogućnost za štednju te „ulaska“ države na tržište štednje u vidu izdanja dužničkih vrijednosnica namijenjenih malim ulagačima. Tako je nakon rasta depozita kućanstava za 4,6 mlrd € u 2020.-21. te za 4,4 mlrd € u 2022., od početka 2023. do kraja rujna ove godine zabilježeno povećanje od samo 1,5 mlrd €. Istovremeno podatci središnje banke pokazuju da je vrijednost ulaganja građana u dužničke vrijednosnice RH dosegla 4,1 mlrd € krajem rujna (odnosno 12% ukupne vrijednosti državnih dužničkih papira) pa iako dakako nije sve povučeno s bankovnih računa, pokazuje da se radi o značajnom iznosu izvan financijskog sustava na razini 10% ukupnih depozita kućanstava. Kako su međutim viškovi likvidnosti banaka i dalje zamjetni (14,6 mlrd € u kolovozu), odljevi su imali tek ograničen učinak na kretanje kamatnih stopa na depozite.
- Podjela depozita prema ročnosti pokazuje da oročena sredstva gotovo kontinuirano rastu od sredine protekle godine zahvaljujući odljepljivanju kamatnih stopa na štednju od dna. Njihov je rast međutim počeo usporavati iznoseći u rujnu 25,4% na godišnjoj razini, čime je dosegnuta tek razina drugog kvartala 2021. U odnosu na kraj 2010. godine (prvi podatak koji nam je dostupan), niža su 30-ak posto.
- Koncentracija depozita prema zadnjim dostupnim podacima HNB-a krajem 2023. nije značajno promijenjena u odnosu na šest mjeseci ranije te je i dalje manje od 2% deponenata držalo gotovo 39% ukupnih depozita. Usporedba duljeg razdoblja, 2023. i 2014., pokazuje da se koncentracija smanjila (moguće jer su depoziti pretvoreni u druge oblike imovine), dok je medijski iznos depozita znatno povećan. Sudeći po iznosima bankovnih depozita, gospodarski je rast velikom dijelu kućanstava poboljšao financijsko stanje, no u apsolutnim iznosima najviše onima najbogatijima. Poznato je da snažan rast cijena hrane najviše pogađa kućanstva s nižim dohocima što je zasigurno utjecalo na recentna kretanja iznosa depozita.
- Anketa HNB-a pokazuje da indeksi odgovora kućanstava na pitanje o promjeni financijske situacije u protekloj i očekivanjima za narednu godinu tonu duboko u negativan teritorij u 2022.-23. Kraj protekle i ova godina donose oporavak, u skladu s jenjavanjem inflatornih pritisaka, rastom plaća i zaposlenosti. U kombinaciji s negativnim očekivanjima kretanja ekonomske situacije u narednih 12 mjeseci, možda potaknu jačanje sklonosti štednji, no ne nužno u vidu bankovnih depozita (procjena HNB-a npr. ukazuje na oštar rast gotovine u optjecaju od početka 2023.). Prema Eurostatu, stopa štednje kućanstava u Hrvatskoj u 2023. je porasla nadomak 8%, što je i dalje ispod razine od oko 10% koja se bilježi prije pandemije.

Kućanstva drže 12% ukupne vrijednosti domaćih državnih dužničkih vrijednosnica

Oročena sredstva niža 30-ak posto u odnosu na kraj 2010.

Koncentracija depozita u 2023. gotovo nepromijenjena

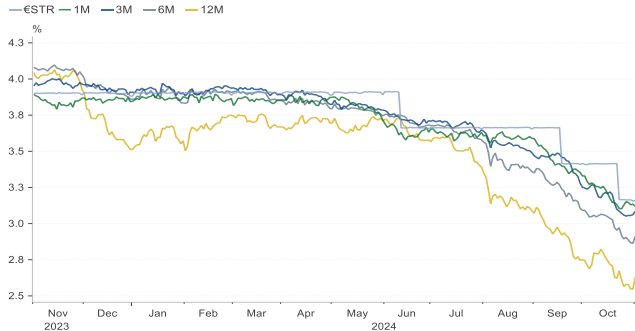
- Rast ukupnih kredita u rujnu je dosegnuo 4,9% na godišnjoj razini, što je blago niže nego mjesec ranije, pri čemu su krediti privatnom sektoru porasli za snažnih 7,8%, dok su krediti središnjoj državi bili niži za 10,2%. Krediti nefinancijskim poduzećima rastu i dalje stabilnim umjerenim tempom (3,6%), dok su krediti kućanstvima usporili, no i dalje zadržali robusnu dinamiku (10,6%), poduprtu snažnim rastom gotovinskih kredita. Ukupni su depoziti nastavili usporavati dočekavši kraj rujna na 3,5% višoj godišnjoj razini. Depoziti privatnog sektora usporili su na 2,6% uslijed nižih stopa rasta korporativnih depozita praćenih stabilnim rastom depozita kućanstava.
- Jači rast BDP-a eurozone od očekivanja podupro je euro čime je krajem tjedna tečaj narastao na 1,0885 dolara za euro, što je 0,6% više na tjednoj razini.
- Euribor je stagnirao na tjednoj razini pa su 3M i 6M u petak iznosili 3,1, odnosno 2,9%.
- Crobex je u tjednu iza nas nastavio pozitivan niz ostvarivši plus od blagih 0,3% na tjednoj razini (na 3.063 boda). Najvažniji su sektorski indeksi zabilježili negativan trend (CROBEXindustrija -0,2% na 2.270, CROBEXnutris -1,0% na 885, CROBEXturist -0,4% na 4.144). Crobis je povećan za 0,1% (na 97,8 bodova).

EUR/ USD

Izvor: ESB

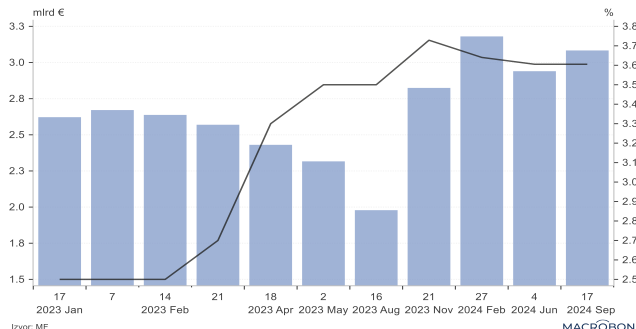
Euribor

Izvor: EMMI, ESB

Trezorski zapisi

— Kamatna stopa, 1-god, rhs ■ Stanje zapisa, lhs

Izvor: MF

Crobex/Crobis

— Crobex, desno — Crobis, lijevo

Izvor: ZSE

PRAVNE NAPOMENE

Ovu publikaciju izdaje PRIVREDNA BANKA ZAGREB-DIONIČKO DRUŠTVO, Zagreb, Radnička 50 (dalje: PBZ) i namijenjena je klijentima Grupe PBZ. Ova publikacija je načinjena samo sa svrhom informiranja i ne može se ni na koji način smatrati ponudom ili pozivom na kupnju bilo koje imovine ili prava koji se u njoj spominju. Informativni karakter ove publikacije znači da ona ne može služiti kao zamjena za vlastitu prosudbu i procjenu bilo kojeg čitatelja ili primatelja ove publikacije. Informacije, mišljenja, analize, zaključci, prognoze i projekcije koji se ovdje iznose zasnivaju se na javno dostupnim podacima u čiju se točnost PBZ pouzda, ali istu ne može jamčiti. U skladu s navedenim, svi stavovi, mišljenja, zaključci, prognoze i projekcije izneseni u ovoj publikaciji podložni su promjenama koje ovise o promjenama podataka kako ih objavljuju korišteni izvori. PBZ dopušta daljnje korištenje podataka iz ove publikacije, uz obavezno navođenje ove publikacije kao izvora. Svaka imovina koja se spominje u ovoj publikaciji i čije se kretanje komentira može, s vremena na vrijeme, biti predmet trgovanja, odnosno zauzimanja pozicije od strane PBZ-a.

EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA

Ivana Jović
Ana Lokin

www.pbz.hr